

Activiteitenplan 2023

Transgender Netwerk

Inhoud

Inleiding	2
De verandertheorie	3
Veranderpad 1 - Mobilisatie van gemeenschap	
1.1. Informeren, signaleren en onderzoeken	4
1.2 Platform en netwerk	8
Veranderpad 2- Mobilisatie van middenveld	
2.1 Onderwijs	11
2.2 Media	12
2.3 Arbeid	13
2.4 Veiligheid	14
2.5 Zorg en Welzijn	16
2.6 Asiel	17
Veranderpad 3 – Mobilisatie van overheid	19
Evaluatie en monitoring	21

Inleiding

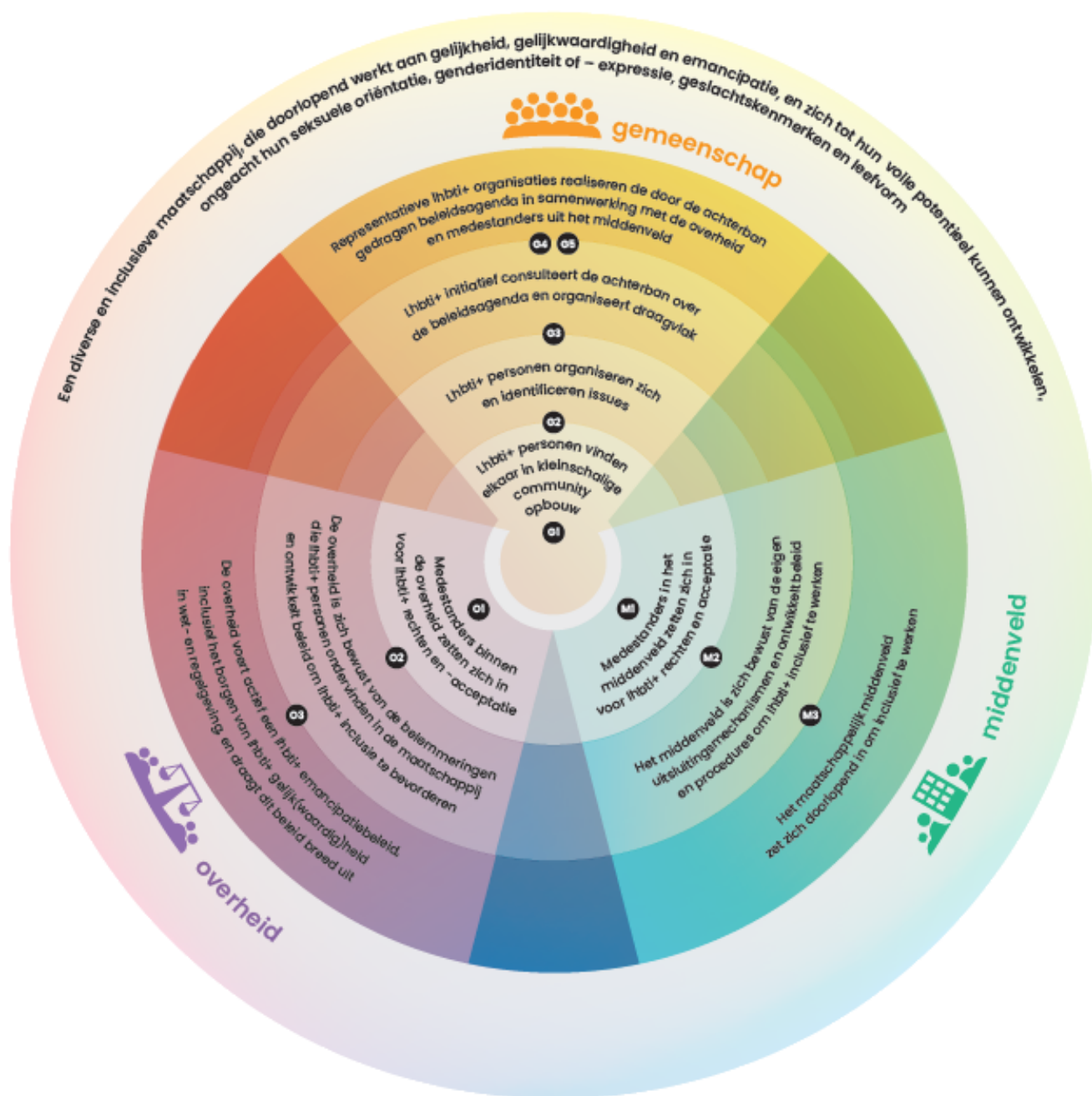
Dit is het activiteitenplan van Stichting Transgender Netwerk voor 2023. Transgender Netwerk is de landelijke belangenorganisatie voor transgender (binaire en nonbinaire) personen in Nederland. Transgender Netwerk zet zich in voor een diverse en inclusieve samenleving die doorlopend werkt aan gelijkheid, gelijkwaardigheid en emancipatie, zodat transgender mensen volledig kunnen participeren, en zich tot hun volle potentieel kunnen ontwikkelen, ongeacht hun genderidentiteit en genderexpressie. Om dit doel te bereiken richt Transgender Netwerk zich op het mobiliseren van de gemeenschap, het mobiliseren van de overheid en het mobiliseren van het middenveld. Transgender Netwerk werkt op deze drie, met elkaar samenhangende, paden via een verandertheorie (*Theory of Change*). Een verandertheorie legt uit *hoe* het uiteindelijke doel bereikt kan worden. Wat zijn de korte termijn doelen, welke interventies zijn daarvoor effectief, hoe hangen ze samen, op welke aannames berusten die interventies en hoe zijn ze onderbouwd.

Transgender Netwerk heeft een gedeelde verandertheorie ontwikkeld samen met COC Nederland, de Nederlandse organisatie voor seksediversiteit NNID en Bi+ Nederland. Met deze organisaties vormt Transgender Netwerk de alliantie 'Kleurrijk & Vrij', gefinancierd door de Directie Emancipatie van het ministerie van OCW om werk te maken van lhbt+ gelijkheid, gelijkwaardigheid en emancipatie in Nederland. Veel van de onderhavige activiteiten worden uit deze alliantie gefinancierd. Hiernaast ontvangt Transgender Netwerk projectsubsidies van ministerie van VWS en Justitie en Veiligheid en donaties van organisaties en particulieren om haar werk mogelijk te maken.

In dit activiteitenplan wordt steeds de verbinding gemaakt met de verandertheorie en aangegeven hoe onze voorgenomen activiteiten passen binnen deze veranderingstheorie, en daarmee bijdragen aan ons doel. Onderhavig plan toont wat voor soort activiteiten we in de periode 2023 willen ondernemen.

Onze inzet wordt altijd al sterk beïnvloed door de actualiteit en wat Transgender Netwerk kan doen is ook afhankelijk van beschikbaarheid van vrijwilligers en partnerorganisaties. Inzet wordt dáár geleverd waar zich, binnen de soms trage processen van sociale verandering, daadwerkelijke kansen voordoen om verbetering te bewerkstelligen.

De verandertheorie

THEORY OF CHANGE – Alliantie Kleurrijk en Vrij
 COC Nederland – TNN – NNID – Bi+ Nederland

In onze verandertheorie onderscheiden we drie doelen op middellange termijn (zie hierboven) en drie daaraan gekoppelde veranderpaden (strategieën) om deze doelen te bereiken. De drie veranderpaden zijn: mobilisatie van de gemeenschap, mobilisatie van het middenveld, en mobilisatie van de overheid. Met deze veranderpaden werken we aan een maatschappij waarin lhbti+ individuen (onze beneficianten) volledig en gelijkwaardig kunnen participeren. De bovenstaande figuur geeft dit visueel weer.

Mobilisatie van gemeenschap, van middenveld en van overheid zijn met elkaar verbonden. In de figuur van de verandertheorie is deze samenhang weergegeven door de overlap van de drie paden. Zonder een gemeenschap waarmee signalen van lhbti+ mensen van uitsluiting en afwijzing opgevangen worden, kan het agenderende werk dat nodig is om deze uitsluiting en afwijzing te adresseren in het middenveld en de overheid niet plaatsvinden. Ook is relatieve progressie binnen de drie veranderpaden met elkaar verbonden. Achteruitgang op een van de veranderpaden, bijvoorbeeld als het emancipatiebeleid van de overheid ten opzichte van lhbti+ mensen beperkt blijft of zelfs verdwijnt, zal de mobilisatie van gemeenschap en middenveld negatief beïnvloeden. Dit werkt ook de andere kant op: als werkgevers zich bewust worden van de noodzaak tot lhbti+ inclusief beleid, helpt dit niet alleen het politiek draagvlak voor bijvoorbeeld een wettelijke vorm van transitieverlof, maar uiteindelijk ook de invoering en de uitwerking ervan voor een deel van onze beneficianten: de trans werknemers en werkzoekenden. De mobilisatie op de drie paden is dus een vervlochten geheel.

Wij zetten op elk veranderpad interventies in om opeenvolgende korte termijn doelen te realiseren. Die interventies zijn gebaseerd op empirisch onderbouwde aannames. In bovenstaande weergave worden de interventies met een letter gevolgd door een nummer aangegeven en worden ze gepositioneerd op de veranderpaden.

In dit activiteitenplan zal per veranderpad verduidelijkt worden welke interventies Transgender Netwerk in 2023 inzet en hoe die zich vertalen in concrete activiteiten.

Veranderpad 1 Mobilisatie gemeenschap

Binnen het veranderpad "gemeenschap" werkt Transgender Netwerk aan de volgende middellange termijn doelstelling:

Representatieve lhbt+ organisaties realiseren de gedragen beleidsagenda in samenwerking met de overheid en medestanders uit het middenveld.

1.1. Informeren, signaleren en onderzoek

1.1.1 Informeren

Het bieden van betrouwbare informatie over genderidentiteit en -expressie ondersteunt transgender personen en naasten in hun emancipatie. Een informatiepunt waar transgender personen terecht kunnen met hun vragen en ervaringsdeskundigen hen te woord staan, helpt zowel individuele transgender personen met informatie en ondersteuning verder, als dat het Transgender Netwerk mogelijkheid biedt om signalen op te halen bij de achterban. (Interventie G1)

Daarom zetten we in 2023 in op de volgende activiteiten om de achterban zo goed mogelijk te informeren:

Transgenderinfopunt NL

We continueren de bereikbaarheid via mail en telefoon voor gemeenschap, middenveld en overheid. Transgenderinfopunt Nederland is het adviespunt van Transgender Netwerk en Transvisie voor de transgender (binaire en nonbinaire) gemeenschap. Hier kan de transgender gemeenschap en hun naasten terecht voor een luisterend oor en betrouwbare informatie over coming-out, transgenderzorg, transitie, genderidentiteit en genderexpressie, ontmoetingen, discriminatie, geweld en pesten op school, werkvloer, thuis en in de openbare ruimte. Transgenderinfopunt Nederland is telefonisch en via de e-mail bereikbaar en wordt beantwoord door voornamelijk ervaringsdeskundigen werkzaam bij Transgender Netwerk en Transvisie. Ook professionals met vragen over hoe transgender personen het best te begeleiden zijn kunnen hier terecht. Transgender Netwerk blijft hiernaast zelf ook bereikbaar op werkdagen met een eigen telefoonnummer.

Toegankelijke en betrouwbare informatie via een integrale website

Veel transgender personen zoeken hun eerste informatie op het internet. De website van Transgender Netwerk en haar diverse social media kanalen zijn manieren om de transgender gemeenschap te leiden naar veilige, actuele en betrouwbare informatie. In 2022 is Transgender Netwerk begonnen met een herziening van haar websites in 1 integrale website, met als doel de informatie laagdrempelig aan te bieden, ook voor groepen die Transgender Netwerk voorheen niet wist te bereiken, zoals slechtzienden, of die zich minder aangesproken voelden door eerdere keuzes in vormgeving en uitstraling, zoals

nonbinaire personen. De eerste live versie van de nieuwe integrale website van Transgender Netwerk zal in het eerste kwartaal 2023 gelanceerd worden. In 2023 zal de website nog verder ontwikkeld worden, zowel technisch i.v.m. verbeteren van gebruiksvriendelijkheid, als inhoudelijk, door de ontsluiting te optimaliseren van de informatie voor de verschillende doelgroepen in gemeenschap, middenveld en overheid.

Handvatten

Transgender Netwerk actualiseert en ontwikkelt handvatten voor terugkerende vragen van de achterban en verspreidt deze. Na de invoering van de nieuwe genderregistratiewet ('transwet') ontwikkelen we informatiemateriaal in meerdere talen voor mensen met buitenlandse geboorteakte.

Beheer Transgenderwegwijzer

De sociale kaart, Transgenderwegwijzer.nl, die Transgender Netwerk samen met Transvisie beheert, speelt een belangrijke rol in doorverwijzing naar ontmoetingsgroepen, antidiscriminatievoorzieningen, coaching en transgenderzorg aan de telefoon. Deze is ook online raadpleegbaar voor verschillende instanties. Deze sociale kaart zal in 2023 doorlopend aangevuld en geactualiseerd worden door onder andere samenwerkingen te continueren en aan te gaan met verschillende vakverenigingen en relevante ziekenhuizen.

Betrouwbare informatie via social media

We zetten huidige social media kanalen van Transgender Netwerk en Genderpraatjes voort op facebook, twitter, LinkedIn, Instagram en discord. Indien afdoende capaciteit in vrijwilligers gevonden kan worden, is Transgender Netwerk voornemens zich ook te richten op Tik Tok om de jongere doelgroep nog beter te bereiken. De mogelijkheden hiervoor zullen we in 2023 verder uit zoeken, ook samen met alliantiepartners. Welke kanalen het meest geschikt zijn om alle groepen in de transgender gemeenschap te bereiken zal continu geëvalueerd worden. We zetten in 2023 in op een constante groei van likes, volgers en engagement op onze kanalen.

Genderpraatjes

We organiseren een aparte hulplijn voor trans en genderzoekende jongeren en jongvolwassenen: Genderpraatjes en ondersteunen hen met hun vragen over transitie, coming out, situatie op school en thuis en de transgenderzorg. De chat wordt op schooldagen (van 15.00-17.00 en van 19.00-21.00) beantwoordt door getrainde ervaringsdeskundigen die jongeren goed te woord kunnen staan. Het ministerie van VWS financiert de chat in ieder geval tot de zomer 2023. Hierna zal gezocht moeten worden naar verdere financiering of borging van de hulplijn bij reguliere instanties.

Deze activiteiten dragen bij aan het volgende:

- *Transgender personen hebben toegang tot betrouwbare kennis over genderidentiteit en -expressie, vinden elkaar in kleinschalige community-opbouw en identificeren issues.*

1.1.2 Signaleren en onderzoek

Transgender Netwerk investeert in de band met en kennis van de achterban en verstevigt haar inzet om de gesignaleerde problematiek te onderbouwen, onder andere door het uitzetten van pols en door onderzoek te ontsluiten, te initiëren en waar nodig zelf te verrichten (Interventie G4).

Daarom zetten we in 2023 in op de volgende activiteiten:

Onderzoek consortium Draagmoederschap

Transgender Netwerk maakt in 2023 onderdeel uit van het onderzoek consortium van onder andere de Universiteit van Amsterdam, Universiteit Utrecht en Maastricht University naar de impact van (hoogtechnologisch) draagmoederschap met eiceldonatie, en de ontwikkeling van wetenschappelijk verantwoorde counseling richtlijnen en trainingen.

Samenwerking universiteiten

Wij continueren in 2023 de samenwerking met Universiteiten (o.a. Maastricht, Utrecht, VU, Amsterdam en Leiden) op onderzoeksgebieden arbeidsmarkt, media, HIV-preventie, veiligheid, asiel en ouderen. We werken aan verscheidene onderzoeken mee door te helpen met het zoeken van respondenten en te adviseren over de onderzoeksvraag. Daarnaast werken we in 2023 samen met verschillende universiteiten in de vorm van scriptie- en stagestudenten.

Mediamonitor

We monitoren de representatie van transgender personen en issues in de media over 2022. Dit zou de vijfde monitor worden. Hiervoor zullen we met studenten en stagiaires samenwerken.

Deze activiteiten dragen bij aan het volgende:

- *Identificatie en wetenschappelijk onderbouwing van issues, problematiek en mogelijke oplossingen, en het mandaat voor het beleid van Transgender Netwerk neemt toe.*

1.2 Platform en Netwerk

Om tot gedragen belangenbehartiging te komen is het onmisbaar dat transgender personen bij elkaar komen in kleinschalige community opbouw om daar issues te identificeren en zich met elkaar te verbinden (interventie G1). Transgender Netwerk ondersteunt transgender initiatief door het (mede-) organiseren en/of faciliteren van groepen in het land, en het creëren van veilige (digitale) platforms voor bijvoorbeeld trans personen. (Interventie G2) We zetten in op het versterken en verbinden van gemeenschapsinitiatief onder andere door het vinden, binden en versterken van vrijwilligers en door zichtbaarheid te geven aan de diversiteit van het initiatief. (Interventie G3) Waar nodig ontwikkelen we vaak op basis van verder onderzoek (Interventie G4) zelf interventies, onderzoeken we die effectiviteit en stellen we deze beschikbaar aan de hele transgender beweging die de interventies fijnmazig en met landelijke dekking kunnen uitvoeren. (Interventie G5)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023:

Lokale transgender infrastructuur

Transgender Netwerk coördineert en ondersteunt regionale transgender werkgroepen. Deze werkgroepen vervullen, in samenwerking met de COC-verenigingen, een platform- en mobilisatie functie, waarbij de community door ook meer bekendheid te geven aan samenwerking met groepen zoals TransUnited Europe en Transvisie, meer aan Transgender Netwerk verbonden zal worden. De regenboogsteden kunnen een faciliterende en verbindende rol richting de lokale transgender gemeenschap. We zullen samen met de regenboogsteden en lokale en regionale gemeenschap inzetten op samenwerking met het maatschappelijk middenveld zoals de culturele sector en samenwerkingen met andere groepen die met dezelfde uitsluitingsgronden te maken krijgen (lokale intersectionele samenwerkingen). We zullen blijvend verbinding zoeken met nieuwe (actie)groepen uit onze community en waar mogelijk en gewenst faciliteren en samenwerking in het opstellen van de visie over lokaal en landelijk beleid.

Issuedagen

In alliantieverband zal Transgender Netwerk campagnes blijven ontwikkelen voor de zichtbaarheid van trans personen en haar issues via de issuedagen. Dit bestaat uit materiaal dat eenvoudig door gemeenschap, omgeving en middenveld kan worden gedeeld. Er zullen campagnes komen rondom belangrijke dagen zoals Transgender Gedenkdag, Transgender Zichtbaarheidsdag, 17 mei, Coming-Outdag en paarse vrijdag. Paarse Vrijdag. Een belangrijk onderwerp in 2023 mits de genderregistratiewet al in werking is getreden, "hoe de nieuwe genderregistratiewet in zijn werk gaat". Hiernaast verkennen of we met campagnes ook de misinformatie uit de anti-gender hoek kunnen rechtzetten.

Gender Alliance

Gender Alliance is een project door en voor transgender jongeren, opgestart in 2022, om informatievoorziening en activiteiten voor en over trans jongeren te optimaliseren. Transgender Netwerk zoekt aanvullende financiering voor het opzetten van een buddyproject voor jongeren.

Organisatie van Transgendergedenkdag

Sinds 2010 vinden er in Nederland herdenkingen plaats op internationale Transgender Gedenkdag, waarin aandacht voor slachtoffers van transfobie en geweld gevraagd wordt. De laatste jaren neemt Transgender Netwerk steeds meer de rol op om lokale herdenkingen te ondersteunen (zowel financieel en inhoudelijk), in plaats van de organisatie hiervan zelf op zich te nemen. Ook in 2023 blijft de inzet dat lokale groepen de herdenking zelf organiseren en daarbij ondersteund worden. Transgender Netwerk neemt hierin het voortouw voor een campagne om deze dag neer te zetten als moment voor reflectie op aanwezige transhaat in de eigen samenleving.

Digitaal platform Transgenderinfo

Transgenderinfo is een digitaal platform dat transgender personen een veilige online plek biedt voor uitwisseling van ervaringen. In komende jaren zal ingezet worden op een faciliterende rol, in plaats van een uitvoerende rol, van Transgender Netwerk voor (digitale) ontmoetingen.

Outreach sekswerkers en vluchtelingen (cofinanciering gemeente Amsterdam, SWAD en Belle)

Transgender Netwerk continueert in 2023 outreach naar sekswerkers en vluchtelingen via specifieke informatievoorziening, samenwerking met sekswerkersorganisaties, inloopsprekuren bij organisaties rondom sekswerk, de organisatie van transgender sekswerk klankbordgroepen en bezoeken aan COA locaties. Omvang van deze outreach is afhankelijk van cofinanciering van de Sekswerk Alliantie Destigmatisering (SWAD) waar Transgender Netwerk deel vanuit maakt, van de gemeente Amsterdam en van hulpverleningsorganisatie Belle.

Ondersteuning Transgender en intersekse collectief

Transgender Netwerk ondersteunt het Trans en intersekse collectief in hun doelstelling tot bewustwording van de schade van de oude transgenderwet door onder andere historisch onderzoek en documentaire.

Beheer van Corine van Dun fonds

Het Corine van Dun fonds ondersteunt kleinschalig initiatief uit de transgender gemeenschap om zichtbaarheid en sociale acceptatie van transgender personen te bevorderen. In 2023 wordt het budget in het Corine van Dun fonds uit de ontvangen donaties opgehoogd en wordt het gepromoot onder de gemeenschap, zodat meer trans mensen weet hebben van dit fonds en er gebruik van kunnen maken.

Deze activiteiten dragen bij aan het volgende:

- Transgender personen vinden elkaar meer in community opbouw en identificeren de issues.
- Het mandaat voor Transgender Netwerks beleidsagenda neemt toe vanwege de onderbouwing en discussie van gesignaleerde problematiek met bijeenkomsten.
- De transgender gemeenschap groeit in netwerk van personen binnen overheden die betrokken zijn bij het opstellen en uitvoeren van transgendervriendelijk en transgenderinclusief beleid.
- Transgendergemeenschap agendeert de uitsluitingsmechanismen in samenleving en middenveld op lokaal niveau.

Veranderpad 2 Mobilisatie Middenveld

In het tweede veranderpad werkt Transgender Netwerk aan haar tweede middellange termijn doel:

Het maatschappelijk middenveld zet zich doorlopend in om inclusief te werken.

De signalen die binnen de gemeenschap zijn opgepikt, worden met zoveel mogelijk draagvlak in het publieke domein geagendeerd. Deskundigheid wordt actief aangeboden aan personen, organisaties of instellingen die in de positie verkeren daadwerkelijke verandering in de samenleving te bewerkstelligen. Prioriteiten in 2023 zijn: Onderwijs (2.1), Media (2.2), Arbeid (2.3), Veiligheid (2.4), Zorg en Welzijn (2.5) en Asiel (2.6).

2.1 Prioriteit Onderwijs

In de laatste cijfers van de veiligheidsmonitor op School zien we dat middelbare scholieren vaak gepest worden vanwege hun transgender zijn. Ook docenten dragen helaas nog vaak bij aan een onveilig schoolklimaat voor trans kinderen en jongeren. We agenderen dan ook in 2023 uitsluiting en afwijzing binnen het onderwijs (M1) en informeren en adviseren onderwijs- en jeugdprofessionals gevraagd en ongevraagd over de effecten van beleid en procedures. We dragen oplossingsrichtingen aan die bijdragen aan een inclusiever onderwijs en veilige scholen. (Interventie M2) We ondersteunen hiernaast scholen direct en indirect via instanties als ECIO en School en veiligheid en het GSA-netwerk in het ontwikkelen van beleid en procedures. Zo werken we samen aan concrete handvatten en suggesties, waardoor organisaties zich niet incidenteel, maar doorlopend zullen inzetten om inclusief te werken. (Interventie M3)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023:

Hoger onderwijs

Op hogescholen en universiteiten gebeurt al veel op het gebied van seksuele en gender diversiteit, bijvoorbeeld door D&I-afdelingen of door lhbt+ studentenverenigingen. Wij onderhouden contacten met de verschillende hoger onderwijsinstellingen, hun D&I afdelingen en lhbt+ studentenverenigingen. We faciliteren kennisuitwisseling, signaleren lacunes in beleid of praktijk en agenderen dit. We verspreiden de [Handreiking Genderdiversiteit in Hoger onderwijs \(2022\)](#), van Expertise Centrum Inclusief Onderwijs en Transgender Netwerk met inzichten en tips voor onderwijsprofessionals en studenten.

Verspreiding VR transgender experience op scholen

Om de ervaring van transgender personen invoelbaar te maken, heeft Transgender Netwerk samen met het GSA-netwerk, COC Nederland en de Transketeers een [Virtual-Realitybeleving](#) laten maken. De VR-film neemt iemand in zeven minuten mee in het perspectief en de belevingswereld van een trans meisje of een trans jongen thuis, op de middelbare school, in de openbare ruimte en tijdens een sollicitatie voor een bijbaantje. De beleving is specifiek ontwikkeld voor studenten en voor leerlingen uit de bovenbouw van middelbare scholen. Hiernaast is die ook uitermate geschikt voor docenten en andere onderwijsprofessionals als hulpmiddel om zich beter te verplaatsen in

transgender personen om hun aanbod en dienstverlening te verbeteren. De ontwikkeling en de verspreiding had vertraging opgelopen vanwege de Covid-pandemie. In 2022 zijn we begonnen met de verspreiding op middelbare scholen en MBO's van deze VR-beleving, mede mogelijk gemaakt met steun van het VSB fonds.

Ontwikkeling en verspreiding van de gesprekshandleiding voor scholen en het Genderdoeboek voor scholen in primair en voorgezet onderwijs

In ons netwerk en vanuit het netwerk van de alliantie zullen we inzetten op verdere ontwikkeling en verspreiding op scholen van het [Genderdoeboek voor scholen](#) en de Gesprekshandleiding voor docenten hoe om te gaan met niet-accepterende ouders van een genderkind. We werken samen met alliantiepartners om de expertise van scholenvoorlichters op genderdiversiteit verder te vergroten.

Deze activiteiten dragen bij aan:

- *Scholen zijn zich bewust van de eigen uitsluitingsmechanismen en ontwikkelen beleid en procedures om transgender inclusief te werken*
- *Scholen zijn geïnformeerd over issues waarmee transgender jongeren te maken hebben.*
- *Een groeiend netwerk aan medestanders in het onderwijs die zich inzetten voor transgender rechten en acceptatie.*

2.2 Prioriteit Media

Media (geschreven, gesproken, online, offline) zijn belangrijk voor de emancipatie van trans personen, omdat ze zichtbaarheid kunnen bevorderen. Ze kunnen echter ook stereotypering en negatieve beeldvorming in stand houden. Daarom werken wij aan inclusieve media. We informeren en adviseren media gevraagd en ongevraagd over de effecten van hun berichtgeving en dragen oplossingsrichtingen aan (Interventie M2) We ondersteunen media met handvatten en advies voor inclusieve berichtgeving en optimaliseren van representativiteit van transgender personen en issues in de media (Interventie M3)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023:

Bereikbaarheid voor media

We zullen goed bereikbaar zijn voor media, helpen hen mee met het vinden van respondenten en het bieden van betrouwbare informatie, de juiste cijfers en onderzoeken. De media-wegwijzer is een belangrijke basis hiervoor.

Redactiebezoeken

We blijven redactiebezoeken aanbieden aan media om door te praten over de representatie van transgender personen en nieuwe perspectieven aan te bieden. We vragen om correcties in de media, wanneer er zaken misgegaan, zoals het misgenderen van transgender mensen.

Deze activiteiten dragen bij aan:

- *Een groeiend netwerk aan medestanders onder de mediaprofessionals die zich inzetten voor inclusieve media en representatie*
- *Toename van bewustwording onder mediaprofessionals over correcte berichtgeving van transgender personen en onderwerpen.*

2.3 Prioriteit Arbeid

De arbeidsparticipatie van transgender personen blijft fors achter, zo bleek ook weer uit de LHBT-monitor van het SCP uit 2022. Trans personen hebben bijna 3 keer zo vaak een bijstandsuitkering als gemiddeld en de helft van hen, valt in de laagste inkomenscategorie. Om dat te veranderen kijken we niet alleen naar overheid, maar ook naar het middenveld: Transgender Netwerk agendeert uitsluiting op de arbeidsmarkt en werkvloer (Interventie M1) en informeren en adviseren werkgevers en HR personeel gevraagd en ongevraagd over transgendervriendelijk beleid. (Interventie M2) We ondersteunen werkgevers en sociale partners in het ontwikkelen van beleid en procedures door samen te werken aan concrete handvatten, trainingen en suggesties, waardoor organisaties zich niet incidenteel, maar doorlopend inzetten om inclusief te werken. (Interventie M3)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023 en 2024:

Adviseren voor een transgenderinclusieve werkvloer en transitieverlof

Steeds meer organisaties weten ons te vinden voor advies over transgender inclusief beleid, waaronder genderinclusief taalgebruik, seksregistratie en beleid voor personeel dat in transitie gaat. We adviseren over het inregelen van betaald transitieverlof bij organisaties en in cao's. In 2023 rollen we de training Inclusion4All verder uit waarmee HR personeel getraind wordt op inclusie van transgender en nonbinaire medewerkers. Op een case-by-case basis adviseren we organisaties en verbinden hen met elkaar. We gebruiken daarvoor ook de Verklaring van Dordrecht, met eventuele aanpassingen benodigd vanuit de evaluatie in 2022. We onderhouden zo een netwerk van werkgevers met transgenderinclusief beleid, die elkaar ook kunnen adviseren wat betreft transitieverlof

Samenwerken D&I organisaties

We zoeken in 2023 nieuwe samenwerkingen op met andere organisaties die zich op inclusie op de werkvloer richten, zodat transinclusie kan worden opgenomen in meer algemene acties en we zo een grotere invloed krijgen. Bijvoorbeeld bij interventies op racisme op de werkvloer, of seksisme, nodig we hen uit om ze dit onderwerp ook te laten meenemen. Voor details blijven wij het kenniscentrum.

Agenderen van transgenderinclusie: social media & transzoen

We verspreiden de *Gids voor werkgevers*, de factsheet en [trainingtoolkit Inclusion4all](#). Laagdrempelig zullen we hieruit tips en cijfers voor inclusie op de werkvloer verspreiden, via social media, met name LinkedIn, gericht op HR personeel. Best practices verspreiden we ook met de uitreiking van de transzoen aan werkgevers die een trans werknemer op een goede manier ondersteund.

Agenderen onnodige seksregistratie

We spreken wekelijks bedrijven aan op onnodige seksregistratie en denken met ze mee om dit te vermijden. We gebruiken hiervoor de ontwikkelde toolkit van Atria en Transgender Netwerk in opdracht van ministerie van OCW. De bedrijven die dit op een positieve manier snel hebben veranderd, en onze vrijwilliger(s) hierover goed te woord staan, zetten we op social media in het zonnetje om hun goede voorbeeld uit te lichten.

Ondersteuning trans mensen op werkvloer en arbeidsmarkt

We bieden trans mensen handvatten om zelf aan te kunnen dringen op beter inclusiebeleid binnen hun organisaties. Hiernaast bieden we in 2023 de arbeidsmarkttraining voor trans en nonbinaire personen Inclusion4all aan.

Deze activiteiten dragen bij aan:

- *Werkgevers zijn zich bewust van de eigen uitsluitingsmechanismen en ontwikkelen beleid en procedures om transgender inclusief te werken.*
- *Een groei van medestanders onder werkgevers voor gelijke rechten van transgender personen en acceptatie.*

2.4 Prioriteit Veiligheid

Transgender personen worden 7x zo vaak mishandeld of bedreigd hiermee. Ook de thuissituatie is vaak niet veilig. Transgender Netwerk agendeert bij instanties de prevalentie van geweld tegen en discriminatie van transgender personen in de publieke ruimte en achter de voordeur (Interventie M1). We informeren en adviseren regionale hulp- en beschermingsketens en het antidiscrimatieveld gevraagd en ongevraagd over de effecten van beleid en procedures. We dragen oplossingen aan die bijdragen aan een inclusieve organisatie en dienstverlening. (Interventie M2) We ondersteunen politie, OM, Veilig Thuis, opvangorganisaties en antidiscrimatievoorzieningen in het ontwikkelen van beleid en procedures door samen te werken aan concrete handvatten, trainingen en suggesties, waardoor organisaties zich niet incidenteel, maar doorlopend inzetten om inclusief te werken. (Interventie M3)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023 en 2024:

Begeleiding bij en monitoring van discriminatie

We monitoren meldingen van discriminatie op grond van genderidentiteit bij de politie en antidiscrimatievoorzieningen (ADV's). Ook onderhoudt Transgender Netwerk zelf een meldpunt, dat we in 2023 zullen evalueren. Er is op casusniveau contact met het Openbaar Ministerie en het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie. We vervolgen de gesprekken over de Veiligheidsmonitor, zodat er structureel inzicht komt in hoe het staat met de veiligheid van transgender personen in Nederland. Hiernaast bieden wij tegen een vrijwillige bijdrage de 'genderidentiteitskaart' aan die getoond kan worden bij vragen over discrepantie van ID kaart en genderexpressie. Genderidentiteitskaarten zullen na de aanpassing van de genderregistratiewet minder gevraagd gaan worden, maar zolang de vraag bestaat zullen we het blijven aanbieden. Wanneer groepsbelediging tegen transgender personen ook wettelijk strafbaar is

geworden, zal er ook specifieke aandacht uitgaan naar het melden van online discriminatie bij Meldpunt Internetdiscriminatie.

Overall jezelf kunnen zijn, ook op straat

Om de doelgroep direct te ondersteunen biedt Transgender Netwerk samen met Centrum Informatie Documentatie Israel, JMW Joodswelzijn en LHBTI vereniging en sportorganisatie Tiggertje het weerbaarheids-trainingsprogramma '[Overall jezelf kunnen zijn](#)' aan. Dit is een serie van zes workshops fysieke en mentale technieken (op basis van Krav Maga) om onveilige situaties te voorkomen, in te schatten, te de-escaleren en eruit te komen. Het resultaat is persoonlijke empowerment en het uitstralen van zelfvertrouwen oftewel 'jezelf kunnen zijn' op straat. Deze trainingsreeks zal per provincie twee keer worden gegeven en wordt als project gefinancierd door ministerie van Justitie en Veiligheid tot 2024 en uitgevoerd in samenwerking met lokale partners. Uit dit project zullen onder andere inzichten volgen hoe antidiscriminatievoorzieningen en andere partijen kwetsbare groepen in de samenleving, waaronder transgender personen, het best kunnen bereiken. Hiernaast zal gekeken worden naar de effectiviteit van deze trainingen, en hoe deze het best aangeboden kunnen worden in de toekomst.

Naar een transgendervriendelijke politie

In 2023 zet Transgender Netwerk zich in om verandering binnen de politie te bewerkstelligen, door diversiteit en inclusie van de eigen organisatie te bevorderen en sensitiviteit over onder andere transgender issues via onder andere de politieacademie te vergroten. Hiervoor werken we samen met bondgenoten binnen de politie zoals Roze in Blauw en trans politiemedewerkers en allies, en met andere groepen in de samenleving die strijden voor een meer diverse en inclusieve politie.

Veiligheid achter de voordeur

We continueren de samenwerking met veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland en Haaglanden om huiselijk geweld tegen transgender personen blijvend op de agenda te zetten en korte lijnen tussen zelforganisaties, transgenderzorg en de beschermingsketen te behouden en te verdiepen. We zetten in op de implementatie en doorontwikkeling van de *best practices* door Veilig Thuis en gemeentes voor een betere aanpak van de zorg- en beschermingsketens. We willen werken aan een groeiend netwerk bondgenoten door het land heen, door o.a. een jaarlijkse (online) landelijke bijeenkomst tussen transgender organisaties, VWS, en de regionale hulp-beschermingsketens op dit thema te organiseren, ondersteund door enkele grote gemeenten en/of VWS. Hiernaast voeren we gesprekken met Raad van de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie inzake hun Aanwijzing rondom huiselijk geweld. Verder zullen we zelf deskundigheidsbevordering bieden aan zelforganisaties zodat zij huiselijk geweld kunnen herkennen en weten bij wie ze moeten zijn. Hiernaast maakt Transgender Netwerkonderdeel uit van het *Partnership aanpak seksueel geweld* en nemen we deel aan informatiebijeenkomsten ten behoeve van het nationale actieplan van de Nederlandse regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

[Deze activiteiten dragen bij aan het volgende:](#)

- *De hulp- en beschermingsketen is zich bewust van de eigen uitsluitingsmechanismen en ontwikkelt beleid en procedures om trans inclusief te werken, waardoor transgender slachtoffers van (huiselijk) geweld de juiste hulpverlening en bescherming ontvangen.*
- *Een toename van het aantal veiligheidsregio's dat zich doorlopend inzet om transgenderinclusief te werken.*

2.5 Prioriteit Zorg en welzijn

Zorg en welzijn is een belangrijke prioriteit voor Transgender Netwerk. De lange wachttijden maken de transgenderzorg ontoegankelijk. Dat werkt negatief door op het welzijn van transgender personen en hun participatie in de maatschappij. In 2023 zetten we samen met partners in om de transgenderzorg anders in te richten zodat zij weer toegankelijk wordt. Ook de reguliere zorg blijft een aandachtspunt. Het komt helaas nog te vaak voor dat transgender personen niet de juiste zorg krijgen door handelingsverlegenheid en soms discriminatie van zorgprofessionals.

In de topsport worden transgender sporters helaas vaak uitgesloten door de nieuwe regels die internationaal per sport ontwikkeld worden. In de richtlijn van de NOC* NSF staat duidelijk dat genderidentiteit leidend is voor deelname aan de amateursport. Tegelijkertijd is dat in de praktijk helaas nog niet altijd het geval. Veel trans sporters durven het dan ook niet aan. 4 van de 10 trans sporters veranderd van sport na hun transitie. Velen stoppen of kiezen voortaan voor een individuele sport.

We agenderen in 2023 dan ook de uitsluitingsmechanismen in de zorg en bij sport. (Interventie M1) Gevraagd en ongevraagd informeren en adviseren we zorgprofessionals en sportverenigingen over de effecten van beleid en procedures in eigen organisatie en dienstverlening en hoe ze in organisatie en dienstverlening inclusief kunnen werken. (Interventie M2) We ondersteunen zorgprofessionals en sportverenigingen in het ontwikkelen van beleid en procedures door samen te werken aan concrete handvatten, richtlijnen, trainingen en suggesties, waardoor organisaties zich niet incidenteel, maar doorlopend inzetten om inclusief te werken. (Interventie M3)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023:

Sport

Uit het onderzoek van het Mulier Instituut, Alliantie Gelijke Spelen en Transgender Netwerk bleek in 2021 dat het merendeel van de transgender personen zich onveilig voelt op de sportclub en het merendeel nog te maken heeft met onbegrip, grappen of negatieve opmerkingen. Bijna een kwart van de transgender personen is na hun transitie geheel gestopt met sport. Om de situatie voor transgender personen in de sport te verbeteren onderhouden we, o.a. in samenwerking met NOC-NSF*, John Blankenstein Foundation, Alliantie Gelijk Spelen, diverse sportbonden en Pride & Sports, een netwerk binnen de sportwereld en adviseren we hen over hun richtlijnen en handvatten. Indien de middelen toereikend zijn, ondersteunen we kennissessies om de vernieuwde richtlijn 'Gender en seksediversiteit in de sport,' sport specifiek te maken.

Depathologisering van transgenderzorg

We dringen, in goede samenwerking met patiëntenorganisatie Transvisie, al jaren aan bij het ministerie van VWS, de zorgverzekeraars, de Kwartiermaker Transgenderzorg en de transgenderzorgaanbieders, op depathologisering van de transgenderzorg. De ontoelaatbare lange wachttijden hebben desastreuze effecten, zeker ook voor jongeren die hierdoor veel te laat toegang krijgen tot puberteitsremmers waardoor hun puberteit al is ingetreden. We zullen het toegankelijk maken van puberteitsremmers via kinderartsen hoog op de agenda blijven plaatsen. Met een financiering van het ministerie van VWS zal Transgender Netwerk haar chatlijn door getrainde ervaringsdeskundigen voor jongeren (Genderpraatjes) nog tot de zomer van 2023 kunnen openhouden om ondersteuning aan jongeren te kunnen bieden. De signalen die hier opgepikt worden rondom suïcide en huiselijk geweld worden in onder andere de overleggen Transgenderzorg van kwartiermaker/VWS ingebracht, evenals in individuele gesprekken met zorgveld, kwartiermaker, minister en politiek. In 2023 zetten we onze bijdrage voort aan de projectgroep die de kwaliteitsstandaard somatische transgenderzorg agendeert en agenderen we depathologisering bij de ontwikkeling van de nieuwe standaard.

Genderinclusieve zorg

We blijven bijdragen aan inspanningen van partijen binnen ons netwerk voor genderinclusieve zorg, zoals het verspreiden van de online training over goede zorg aan transgender personen voor huisartsen van de Alliantie Gezondheidszorg op Maat. We agenderen in 2023 de belangen van transgender wensouders richting fertilitieits- en geboortezorg en sluiten daarbij aan bij bestaande initiatieven.

Deze activiteiten dragen bij aan het volgende:

- *Zorgprofessionals zijn zich in toenemende mate bewust van de eigen uitsluitingsmechanismen en ontwikkelen beleid en procedures om lhbti+ inclusief te werken.*
- *Sportverenigingen zijn zich in toenemende mate bewust van de eigen uitsluitingsmechanismen en ontwikkelen beleid en procedures om lhbti+ inclusief te werken.*

2.5 Prioriteit Asiel

Onderzoek naar het beleid en de praktijk van asielprocedures voor trans asielzoekers zijn cruciaal om de betrokken instanties te adviseren en om aan de bel te trekken als het mis gaat. Zo verscheen in 2021 *Transcript from the margins*, dat als eerste onderzoek de lacunes liet zien in het beoordelen van de zwaarwegendheid van de asielaanvragen van transgender personen.

We informeren en adviseren COA, Vluchtelingenwerk, Directie Migratie Beleid en IND gevraagd en ongevraagd over de effecten van beleid en procedures (uitsluitingsmechanismes) en hoe ze in organisatie en dienstverlening inclusief kunnen werken. (Interventie M2) We ondersteunen COA, Vluchtelingenwerk, IND en asieladvocaten in het ontwikkelen van beleid en procedures door samen te werken aan concrete handvatten, richtlijnen, trainingen en suggesties, waardoor organisaties zich niet incidenteel, maar doorlopend inzetten om inclusief te werken. (Interventie M3)

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023:

Asielprocedures

We informeren en adviseren in 2023 onder andere de Directie Migratie Beleid (DMB) en de IND inzake hun kennislacunes in het beoordelen van de zwaarwegendheid van asielaanvragen van transgender personen, in opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek 'Transcript from the margins.' We continueren de agendering van het ontbreken van kaders en landeninformatie voor het adequaat beoordelen van asielprocedures van transgender vluchtelingen bij VN Independent Expert, EASO en de EU onder andere via TGEU en ILGA.

Hormoonzorg en veiligheid in COA

We continueren in 2023 de samenwerking met het landelijk COA, door zitting te blijven nemen in de klankbordgroepen lhbt+ die zij organiseren. We blijven een gesprekspartner met COA, Vluchtelingenwerk en de NZA over opvang en hormoonzorg van transgender asielzoekers en vluchtelingen.

Deze activiteiten dragen bij aan het volgende:

- *IND, COA, DMB, gemeentes, en Vluchtelingenwerk zijn zich in toenemende mate bewust van de issues waarmee transgender personen te maken krijgen en de eigen uitsluitingsmechanismen en ontwikkelt beleid en procedures om trans inclusief te werken en trans asielzoekers en statushouders adequaat te begeleiden.*

Veranderpad 3 Mobilisatie Overheid

De overheid is een cruciale speler bij het bevorderen van een inclusieve en diverse samenleving. In dit veranderpad werkt Transgender Netwerk daarom aan het volgende middellange termijn doel:

De overheid voert actief een lhbti+ emancipatiebeleid, inclusief het borgen van lhbti+ gelijkwaardigheid in wet- en regelgeving, en draagt dit beleid breed uit.

Transgender Netwerk is van oorsprong gericht op de overheid met als doel te komen tot wet- en regelgeving en beleid dat emancipatie van transgender personen in de samenleving bevordert. In het regeerakkoord heeft de overheid meerdere toezeggingen gedaan hiervoor en we zullen de overheid ondersteunen in die uitvoering. (Interventie O3). Hiernaast blijven we de uitsluiting van transgender personen in de bescherming van wet en regelgeving en beleid agenderen. (Interventie O1) We informeren overheid over beleidsverbetering om vanuit mensenrechtenperspectief transgender rechten in Nederland te versterken op gebied van veiligheid en strafrecht, personen en familierecht, maatschappelijke opvang, asiel, internationale solidariteit, arbeidsmarkt, (transgender)zorg en sport (Interventie O2).

Dat leidt tot de volgende activiteiten in 2023:

Inspringen op de actualiteit

Een belangrijke voorwaarde om de overheid, maar ook het middenveld, te mobiliseren, is in te springen op actuele ontwikkelingen. Transgender Netwerk vertaalt hiertoe signalen uit haar achterban en onderhoudt relevant netwerk. Zij weet snel een brug te slaan naar andere maatschappelijke organisaties, media en overheid. Zij brengt actualiteit onder de aandacht van overheid, middenveld en media en doet voorstelling voor oplossingen en beleid. Afhankelijk van het thema, werkt zij hiervoor samen met haar alliantiepartners.

Verenigde Naties

We dragen bij aan rapportages en *List of issues* over de situatie van transgender personen in Nederland ten aanzien van de verschillende VN-verdragen die Nederland heeft getekend. We presenteren deze rapportages bij de relevante instituties en lobbyen voor verbeterde wet- en regelgeving via VN-mechanismen. Dit doen we in wisselende samenstelling en ook met organisaties buiten de alliantie. In 2023 zullen we onder andere monitoren hoe Nederland de relevante aanbevelingen voor onze doelgroep van de VN-mensenrechtenraad (UPR) op gaat volgen en informatie verzamelen voor de VN-schaduwrapportages.

Relatiebeheer, informeren & beleidsadvies

In 2023 zullen we de Kamer en ministeries spreken over diverse trans onderwerpen en ondersteunen we de landelijke overheid in de uitvoering van het regenboogakkoord:

- Op het gebied van transgenderzorg continueren we ons politieke pleit voor meer autonomie voor zorgvragers en ervaringsdeskundigheid bij zorgverleners en het terugdringen van wachtlijsten in de transgenderzorg, met name maar niet uitsluitend bij de JGZ.

- We monitoren en sturen aan op adequate invoering en uitvoering van de Wet Wijziging Vermelding van Geslacht, de genderregistratiewet, in de geboorteakte.
- We informeren en agenderen de wettelijke erkenning van nonbinaire personen door de mogelijkheid tot doorhaling van genderregistratie met een x.
- We zetten in op het versterken van de rechten van transgender asielzoekers op vlak van opvang, geslachtsvermelding en asielprocedure.
- We werken samen met sekswerkorganisaties voor decriminalisering sekswerk en het organiseren van veilig sekswerk voor trans sekswerkers (vaak met migratieachtergrond).
- In kader van aangekondigde wetgeving pleiten we voor adequate wettelijke regeling voor transitieverlof en adviseren we hiertoe de ministeries.
- In kader van aangekondigde wetgeving pleiten we voor strafbaarstelling discriminatie en groepsbelediging van trans personen en adviseren we de overheid.
- We agenderen de noodzaak van adequate opvolging van discriminatie en sensitiviteit bij onder andere politie via J&V.
- We zullen huiselijk geweld en kindermishandeling tegen transgender personen blijvend agenderen bij VWS en J&V.
- We zetten activiteiten voort wat betreft het terugdringen en onder de aandacht brengen van (onnodige) seksregistratie bij de politiek
- We agenderen de belangen van transgender (wens)ouders in dossiers rond meerouderschap en draagouderschap

Europa

In 2023 zullen we stakeholders uit Europese landen informeren over de excuses en compensatie van de Nederlandse overheid, zowel rechtstreeks als via TGEU en ILGA.

Deze activiteiten dragen bij aan:

- *Overheden zijn geïnformeerd over de issues die transgender personen meemaken en de overtredingen van rechten van transgender personen.*
- *Het aantal medestanders binnen de overheid is gegroeid en de bewustwording over de belemmeringen die trans personen ondervinden in de maatschappij is toegenomen.*
- *Toename van inclusieve wet- en regelgeving en actief emancipatiebeleid die transgender discriminatie bestrijdt en transgender gelijk(waardig)heid bevordert.*
- *De transgender gemeenschap groeit in netwerk van personen binnen overheden die betrokken zijn bij het opstellen en uitvoeren van een actief transgendervriendelijk en transgenderinclusief beleid*

Monitoring & Evaluatie

We monitoren en evalueren onze activiteiten doorlopend en sturen bij waar nodig. Dit doen we door middel van reeds bestaande monitoring activiteiten, zoals jaarverslagen, maar ook door periodieke consultatie van de achterban, middenveld en overheid door middel van korte surveys en monitoring van media. In 2023 zullen we samen met de alliantiepartners starten met een kwalitatieve evaluatie van enkele van onze interventies. Het gaat hierbij om consultatie van achterban en middenveld bijvoorbeeld door middel van korte surveys en/of storytelling. Door middel van deze onderzoeken verkrijgen we inzicht in de werking van onze interventies en kunnen we bijsturen waar nodig. Daarnaast zullen we jaarlijks een kwalitatieve bijeenkomst beleggen met alle alliantiepartners, om actuele inzichten in de positie van lhbt+ personen en de acceptatie van seksuele, gender- en seksediversiteit in Nederland te duiden.